

lede med svære Granit- og Betonkvadre, til en Gjennemsnitspris af omtrent 50,000 Kr. pr. Styk, og de bag disse opførte Diger, der ere givne Normalanlæg (1 paa 10 indad, 1 paa 3 indad) og Normalhøide (18 Fod over almindeligt Høivande) samt forsynede med en tæt og fuldstændig Helmeplantning. Af saadanne permanente Værker habes udenfor Ferringjøpartiet 10 Høfder og 10,000 løbende Fod Diger samt udfør Kladesjøpartiet 3 Høfder og 3,000 løbende Fod Diger.

Uagtet disse til den permanente Art hørende Værker ligge paa to langt fra hinanden (2 à 3 Mil) liggende Partier af Limfjordsstangen, have deres egen Modstandsevne og deres bevarende Virkninger paa Kysten under de haarde Prøver vist sig fuldstændig ens. Ikke alene staa baade Høfderne og Digerne begge Steder saagodt som uskadede, men Forstranden har tillige holdt sig mod Bortskjalling, og det bagved liggende Vand har under de voldsomme Stormfloder været fuldstændigt skjærmet mod Oversvømmelse.

Den anden Art — de interimistiske Værker — falde ind under flere Underafdelinger. Digerne dog kun væsentligt under en (det vil sige, naar man fraregner deres forskellige og meget varierende Høide); de ere nemlig hovedsagelig tilveiebragte ved opsamlet Sandflugt, opnaet ved Nedstikning af Jaskinis, hvorved man har dannet en Art af Risgjærde, forsynet med Tværgjærder til begge Sider. Disse Diger stille sig fra de permanente Diger derved, at de hverken have regelrette Anlæg, en ensartet Høide eller ere forsynede med nogen ordentlig Helmeplantning. De interimistiske, strømbrudende Værker maa derimod deles i følgende Underafdelinger: 1) „Strømbrudere“; 2) „Jaskinhøfder“; 3) „lettere Betonjaskinhøfder“ og 4) „sværere Betonjaskinhøfder“ (de sidste à ca. 12,500 Kr.). Denne Art af Værker er det, der delvis ikke har kunnet modstaa de ligesaa hyppige som voldsomme Angreb, som igjennem den eneftaaende Stormflodcyklus ere blevne rettede mod dem, og Aarsagen hertil maa utvivlsomt søges i to Hovedgrunde, nemlig: deres i og for sig for ringe Styrke og deres særlig udsatte Beliggenhed.

Tager man nu den første Aarsag for sig og spørger: hvorfor har man givet dem en saa ringe Styrke? saa maa der svares: af en dobbelt Grund. Først og fremmest ere de Forsøgsarbejder, og Forsøgene maatte naturligen være rettede paa at bygge Værker af meget forskjellig Styrke, for at erfare, hvor langt man kunde gaa med og dog opnaa Formaalet: Kystens Beskyttelse.

Den billigst mulige og den tilstrækkelig holdbare Konstruktion, det var det Ideal, som det ved Forsøgsarbejderne gjaldt om at søge at finde, thi Billigheden eller Dyrheden af Kystsikringen vil og maa altid blive et af de mest afgjørende Momenter under Afgjørelsen om den betydningsfulde Sags Fremme eller Afsejndelse. Der kan imidlertid atter og med Grund spørges: Hvorfor har man givet disse Forsøgsarbejder et saa stort Omfang? Kunde man ikke have opnaet tilstrækkelig Erfaring med et ringere Antal af Arbejder af hver Art? Ved et saadant Spørgsmaal ledes vi ind paa den anden Side af den førnævnte dobbelte Grund.

De heromhandlede interimistiske Arbejder havde nemlig foruden selve Forsøgs-hensigten en anden Hensigt, den, midlertidigt at bevare den mest truede Del af Limfjordsstangen; midlertidigt at skjærme dens Beboere og deres Eiendomme mod Delægelse, det vil sige saalænge, indtil Kommissionen igjennem sine mangeartede Overveielser, omfattende Undersøgelser, Opmaalinger og Peilinger, og indtil Resultatet af de udførte Forsøgsarbejder forelaa, kunde blive enig om en Plan til Tangens endelige og permanente Beskyttelse.

Jo længere Tiden traf ud, jo vanskeligere det viste sig at tilveiebringe den fornødne Enighed i Kommissionen om en saadan Plan, desto nødvendigere og uundgaaeligere viste det sig, hvis man vilde opnaa den anden nævnte Hensigt, at forøge Omfanget af de interimistiske Værker, og man bødte sig saameget hellere for denne Nødvendighed, som de indtil da erhvervede Erfaringer gabe et godt Haab om, at de med hensigtsmæssige og lidet bekostelige Forstærkninger vilde kunne omdannes til holdbare, permanente Værker.

Den anden Hovedaarag til, at disse Værker have lidt saa meget, nemlig: „deres særlig udsatte Beliggenhed“, skulle vi nu gaa over til nærmere at forklare.

Den for Limfjordsstangen mest ødelæggende Faktor er uagtet Thjborønkanal; selv det flygtigste Blik paa Kortet vil vise, i hvilken Grad Bortskjæringen af Tangen finder Sted i dens Nærhed end længere borte. Kanalens Virkninger spores i saa Henseende tydeligt og i væsentligt aftagende Proportioner flere Mil til begge Sider.